

Malany (Cor., 1931).

Salt de la Nòvia, partida antiga del terme de Castelló de la Plana (*Llibres de Vâlues* despullats per Sz. Gozalbo, any 1938); *Salt de la Núvia*, estimball vora el camí, a mitja baixada de Talaixà a Sant Aniol (Cor. 1934); *El Salt del Pastor*, accident topogràfic, a la Mola de Lord, en el terme de Sant Llorenç dels Pitius (xxxviii, 57.24); *Salt de Pi*, rasa, a Castellar de la Ribera (xlvi, 73.41); *Salt de la Vaca*, cingle, en el terme de Brocà (Cor., 1931).

El Salto, roca vora el riu, en el terme de Boí (xiii, 173); *El Salto*, cascada, en el terme de Durro (xiii, 156), amb -o del pre-català de Rbg.

Saltells, partida antiga del terme de Castellolí (any 1056: *Cart. St. Cugat* II, 255). J. F. C.

Salt, V. S. (misc. moss.)

SALTADOR

Saltador 'saltant, cascada', derivat del verb *saltar* (*DECat* vii, 626a5-9).

Sengles *Barranc del Saltador*, a Vistabella (xxix, 81.7) i a Beneixama (xxxvi, 16.2).

Barranc de la Saltadora, a Castell de Cabres (xxvii, 154.4); *Lloma de la Saltadora*, a Lluçena (xxix, 106.18). J. F. C.

Saltapenyons, V. S. (misc. moss.).

SALTÈGNET

Gran clotada i pleta afl. de la vall de La Molina, te. Alp (Cerd.). Antiga parròquia i «lloc» que consta que ja devia estar molt decaigut a fi de l'E. Mj. (cf. infra, 1396).

MENC. ANT. 839: Acta C. SdUrg.: *Saltegal* (igual en el Capbreu vulgar i còpia S. xii) (ed. PPujol, n.º 40 189); c. 1182: *Saltegal* (*BABL* vii, 164), Delcor (*Juifs Puigcerdà*, 32 ss.) en dóna diverses cites de la 2a. meitat del S. xiii, que Ponsich (*Top.*, 150)¹ ens permet completar: 1260, 1265, 1284, 1294: «villarium de *Sauteguet* vill. miçà de id.»; 1265: parr. Sti. Martini de *Saltegell*; 1359: *Saltagell* (*CoDoACA* xii, 88).

Serra i Vilaró, en el vol. pòstum III, moltes encapçalant *Saltègal*, cita 1345: «P. S. rector de S. M. de *Sentegell*» i 1375: S. M. de *Saltegell* (*Pinós Mtpl.* III, 264); i err. 1396, sota el títol *Salteaguell*: «alienat havia lo Sr. Rey el loch de *Santagueel* --- Bas, Muse ---» (*CoDoACA* xii, 191) [lleg. *Sauteguel*?].

Per a la pron. actual no ens vaga ara de comprovar en la llibreta de camp de l'enq. de 1935 a Alp (ix, 11-121) en què ho vaig oír; tinc nota posterior d'haver-hi oït *saltègat* amb é i amb -t, si bé no puc respondre'n del tot perquè pot ser de les setmanes de desembregener 1936-7 que vaig passar a La Molina, quan, fent instrucció com soldat alpí, recorriem aquelles nevades obagues, però llavors, per la guerra, els pastors no hi

eren. De tota manera la variant amb -t existeix, baldament sigui secundària.

ETIM. Ja va en *E.T.C.*, 185, com un dels casos de compostos amb un mot pre-romà -CALE que reapareix en la gran sèrie ISÓ-CALE (*Isòvol*), ARDÓ-CALE (*Ardòvol*), ARSÈGUEL (-CALE), TOÈVOL (-CALE), NYÒVOLS, ILBÉR-CALE > el *Bèrcol*. El primer membre del compost deu ser un mot idèntic o coincident amb el ll. SALTUS, -ŪS 'boscúria', 'fondal selvàtic', molt conforme a la naturalesa del lloc.

¿Híbrid, doncs, llatí-pre-romà? És cert que per a *Estèguet*, *Isòvol*, *Arsèguet* etc., s'ha trobat explicació basca de l'altre membre. En aquest quelcom d'hibridisme hi ha d'haver hagut. Primer perquè el basc mateix dóna proves que SALTUS va passar manllevat a la llengua basca: *çaldu*, del qual Mitx. (*Ape.*), fa venir el cognom *Zalduondo*; pogué ser manlleu facilitat per l'homònim euskèric *çaldi* 'cavall'. Fins ens podem preguntar si *Saltèguet* no podia ser tan totalment bascoïde com *Zaldibar* 'ribera de cavalls', doncs *çaldi*-CALE?

No serà tant, perquè de tota manera l'híbrid està ben provat en un altre topònim d'aquest sector pirinenc: *Saltor* (-ORRE) resultant de SALTUS, si bé amb la cua del basc *çintzurri* 'gorja' que ha donat el nom del poble cerdà de *Sansor* (agre. a Prats i Sansor). Potser la conclusió seria que hi hagué una compenetració creixent: en *Saltèguet*, -guet, i en *Saltor*, només la cua afegida a l'element SALT- és basca; i en *Saltó* (poble de Conflent) també la terminació -on és romànica.

En *Saltèguet* la -t moderna es pot explicar per dissimilació (l-l > l-d); però no és gens segur que sigui aquesta, o aquesta sola, la raó del canvi: car en un altre vessant d'aquestes muntanyes, existeix la clotada i antic vil·lar de ESTEGAL (CATorras, *Pir. Cat.*, V. de Ribes, 199) entre Campelles i Grats; amb un adjacent *Estegalella* (dim. toponímic); i sembla (si no és per confusió de *Saltèguet*) que aquí hi hagué també var. *Estégat*.² Això comprovaria que hi va haver influència del parònim *Eguet*, poble de la solana de l'Alta Cerdanya (*Egad(de)* a l'Acta C. SdUrg.) < basc *egatz* 'vessant'.

¹ Ponsich cau en el disbarat garrafal de donar-li un nom *Salteguell*: ni amb aquesta accentuació, ni amb -ll palatal, això no ha existit mai. Torna a caure en tal error, en *Arseguell* per *Arsèguet*. Ell hi afegeix encara: 1318 *Saltegua*, 1393, castell de *Sauteguet*, 1628 i 1651: *Salteguet*. —² D'*Estégal* no tinc a mà mencions antigues ben comprovades (deien que allí apareixia *Estégat*?), la que puc comprovar és només de l'a. 899: «in comit. Cerdaniense in valle Petriariense ['vall de Ribes'] in villa qui dicitur *Stegale*» (Monsalv. xv, cf. allí, p. 13).

Salterres, V. Saderra *Saltes*, V. S. (misc. moss.)

SALTÓ i SALTOR

Nom de dos llogarets pirinencs, que estudiarem junts, encara que llur etimologia i història sigui un